

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Použitelnost prostorových odposlechů povolených soudem v jiné trestní kauze, než pro kterou byly povoleny

Málokteré téma natolik rezonuje trestněprávní obcí jako použití prostorových odposlechů spadajících pod sledování osob a věcí dle ustanovení § 158d zákona č. [141/1961](#) Sb., trestního řádu (dále jen „trestní řád“). Důvodem je především otázka, zda prostorový odposlech zasahující do nedotknutelnosti obydlí, ke kterým je za potřebí předchozího souhlasu soudu dle ustanovení § 158d odst. 3 trestního řádu lze použít i jako důkaz o jiné trestné činnosti, než pro jejíž sledování byl povolen, či nikoliv.

Nejprve bych zrekapituloval použití prostorových odposlechů obecně. Podle ustanovení § 158d trestního řádu lze rozdělit prostorové odposlechy do dvou skupin. První skupinu budou tvořit prostorové odposlechy, které lze pořizovat na základě písemného povolení státního zástupce, kdy dle ustanovení § 158d odst. 2 trestního řádu: *„Sledování, při kterém mají být pořizovány zvukové, obrazové nebo jiné záznamy, lze uskutečnit pouze na základě písemného povolení státního zástupce.“* [1]

Druhou skupinu tvoří prostorové odposlechy, ke kterým je potřeba předchozí povolení soudce, kdy tyto jsou popsány v ustanovení § 158d odst. 3 trestního řádu, podle kterého: *„Pokud má být sledováním zasahováno do nedotknutelnosti obydlí, do listovního tajemství nebo zjišťován obsah jiných písemností a záznamů uchovávaných v soukromí za použití technických prostředků, lze je uskutečnit jen na základě předchozího povolení soudce. Při vstupu do obydlí nesmějí být provedeny žádné jiné úkony než takové, které směřují k umístění technických prostředků.“* [2]

Na první pohled je zřetelné, že při použití prostorových odposlechů patřících do druhé skupiny bude zasáhnuo do soukromí sledované osoby, a tedy je zde zcela namístě, aby trestní právo kladlo vyššího nároky na jejich povolení, kdy nestačí povolení státního zástupce, ale je zapotřebí povolení od příslušného soudce. Celkem jasně se o tomto vyjadřuje komentář, který bych si na tomto místě dovolil odcitovat: *„Sledování spojené s pořizováním záznamu „prováděné“ pouze na základě povolení státního zástupce nesmí zasahovat do soukromí sledovaných osob ve smyslu odstavce 3, půjde tedy zejména o případy sledování prováděného na veřejných místech (viz. IV. ÚS 449/03), přičemž v případě pochybností o míře zásahu je vhodné postupovat podle odstavce 3, jinak hrozí nepoužitelnost pořízeného záznamu.“* [3]

První skupina prostorových odposlechů, tedy ty ke kterým postačuje povolení státního zástupce, jsou dále limitovány v ustanovení § 158d odst. 10 trestního řádu, dle kterého:

*„V jiné trestní věci, než je ta, v níž bylo sledování za podmínek uvedených v odstavci 2 provedeno, lze záznam pořízený při sledování a připojený protokol **použít jako důkaz jen tehdy, je-li i v této věci vedeno řízení o úmyslném trestném činu nebo souhlasí-li s tím osoba, do jejíž práv a svobod bylo sledováním zasahováno.**“* [4]

Co se týká odposlechů z druhé skupiny, tedy těch, ke kterým je potřeba předchozího povolení soudu, tak zde je použitelnost pro jinou trestní věc limitována ještě více. *„Značná široká použitelnost*

záznamu pořízeného při sledování podle odstavce 2 kontrastuje s naprostou nepoužitelností záznamu pořízeného při sledování podle odstavce 3 v jiné trestní věci, což se jeví být nedůvodně restriktivní, zvláště při vědomí skutečnosti, že jinak přísněji regulovaný odposlech a záznam telekomunikačního provozu podle § 88 a § 88a (pozn. autora trestního řádu) použitelnost v jiných věcech umožňuje. Nelze tedy např. vyloučit, že pokud bude nasazen prostorový odposlech stran korupční trestní činnosti a na místě bude spáchán např. závažný násilný trestný čin, nebude možno ve vztahu k ní pořízený záznam využít.“ [5]

A tímto se dostáváme k jádru sporu, kterému bych se v tomto článku chtěl věnovat. Podle řady zapálených státních zástupců lze použít skutečnosti, které byly zjištěné na základě prostorových odposlechů nasazených v obydlí (dle judikatury Ústavního soudu lze pod tento pojem zařadit i další zásahy do jiných prostor a pozemků ve smyslu ustanovení § 83a trestního řádu [6]), i v jiných trestních kauzách, než pro které byl ten který konkrétní prostorový odposlech povolen. Takovéto závěry jim však poměrně úspěšně „cupuje“ obhajoba s odůvodněním, že takto postupovat lze, ale pouze u odposlechů nasazených mimo prostory sloužící k obydlí za splnění výše uvedených zákonných podmínek, neboť o podmínkách použití prostorových odposlechů povolených soudem v jiné trestní kauze trestní řád mlčí, z čehož dovozují, že toto nepovoluje.

Nutno podotknout, že valná většina soudní judikatury ve výše uvedeném sporu dává obhajobě za pravdu. Namátkou lze jmenovat Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 9. 2018, sp. zn. 3 Tz 8/2018 v kauze lobbisty Ivo Rittiga. V tomto případě, ačkoliv závěry Nejvyššího soudu nejsou zcela jednoznačné, lze vycházet ze skutečnosti, že Nejvyšší soud zamítl stížnost podanou tehdejším ministrem spravedlnosti Pelikánem v neprospěch obžalovaných a zastal se Vrchního soudu v Praze, coby soudu odvolacího. Přičemž se vedl spor právě o to, zda lze prostorové odposlechy zasahující do nedotknutelnosti obydlí dle ustanovení § 158 odst. 3 trestního řádu použít i v jiné trestní věci za zákonných podmínek. Jinak řečeno, zda se na ně vztáhne, či nikoliv ustanovení § 158d odst. 10 trestního řádu.

„Požadavek na řešení této otázky vrchním soudem, který se k otázce nasazení tzv. prostorového odposlechu podle § 158d odst. 3 tr. ř., kde jde o zásah do soukromí intenzivnější, je podmíněn předchozím rozhodnutím soudce, který zavazoval nalézací soud k pečlivému se zabývání otázkou, zda ustanovení § 158d odst. 10 tr. ř. lze užít i stran sledování podle § 158d odst. 3 tr. ř. K této problematice odvolací soud poukázal na doktrinální výklad z něhož citoval a tak jeví se zcela přiměřeným a to i při zohlednění citovaných usnesení Ústavního soudu a doktrinálního výkladu v citovaném komentáři k trestnímu řádu.“ [7]

Nejnovější soudní praxe však nabrala směr opačný. Dle mediálních zdrojů, konkrétně zpravodajského serveru novinky.cz a Hospodářských novin, které odkazují na státního zástupce Rostislava Bajgera z Vrchního státního zastupitelství v Olomouci, pobočka Ostrava, měl dne 1. 9. 2020 vydat Nejvyšší soud usnesení, které do výše uvedených diskusí mělo učinit jasno. Soudce Nejvyššího soudu JUDr. Josef Mazák, předseda senátu č. 7 Nejvyššího soudu měl uvést, že tento senát dospěl k závěru o zásadní procesní použitelnosti záznamů povolených soudcem v jiné věci, neboť by považovali za nelogické, aby takovéto důkazní materiály nešly použít, byť by představovaly důkaz o těch nejzávažnějších zločinech. Nicméně svými dalšími výroky krotil nadšení státního zastupitelství, když dodal, že samozřejmě jsou přípustné i výjimky. Dále uvedl, že záleží vždy na požadavku proporcionality, aby trestná činnost, která bude prostorovým odposlechem zjištěna, nebyla bagatelní vůči trestné činnosti, pro jejíž sledování byl prostorový odposlech povolen. Rovněž předseda Nejvyššího soudu JUDr. Petr Angyalossy, Ph.D., varoval státního zástupce před brzkou oslavou průlomového vítězství, neboť je vždy potřeba posuzovat konkrétní věc a její konkrétní okolnosti. [8]

Shrnutí

Ačkoliv by se na první pohled mohlo zdát, že obhájci prohráli jednu ze zásadních bitev, a to právě na základě výše zmíněného nejaktuálnějšího rozhodnutí Nejvyššího soudu, nemyslím si, že by tomu tak bylo. Předně samotný rozsudek ještě není v celém svém rozsahu veřejnosti k dispozici, tedy nelze vyloučit, že bude obsahovat drobné nuance. Za druhé i samotný Nejvyšší soud v čele se svým předsedou mírní entusiasmus státních zástupců, kdy poukazuje na to, že toto rozhodnutí nelze aplikovat univerzálně na veškerou trestnou činnost zjištěnou za pomoci prostorových odposlechů povolených soudem. Za sebe mohu říct, že jako člověk alergický na fráze typu „kdo nic neprovedl, nemá se čeho bát“, budu raději, když důkazní materiál získaný na základě prostorového odposlechu zasahujícího do nedotknutelnosti obydlí pro jinou trestní věc zůstane (ne)použitelný v intencích trestního řádu. Neboť kdyby zákonodárce jeho použití pro jinou trestní věc zamýšlel, jistě by takové ustanovení do trestního řádu vtělil.

Mgr. Filip Shrbený,
advokátní koncipient

LANGMEIER & CO
advokátní a insolvenční kancelář

[Langmeier & Co., advokátní kancelář s.r.o.](#)

Na Bělidle 997/15
150 00 Praha 5

Tel.: +420 222 200 250
Email: info@langmeier.cz

[1] § 158d odst. 2 zákona č. [141/1961](#) Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)

[2] § 158d odst. 3 zákona č. [141/1961](#) Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)

[3] DRAŠTÍK, A., FENYK, J. a kol. Trestní řád. Komentář. I. díl. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2017, s. 1195

[4] § 158d odst. 10 zákona č. [141/1961](#) Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)

[5] DRAŠTÍK, A., FENYK, J. a kol. Trestní řád. Komentář. I. díl. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2017, s. 1199

[6] Nález Ústavního soudu Pl. ÚS 3/09 ze dne 8. 6. 2010

[7] Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 9. 2018, sp. zn. 3 Tz 8/2018

[8] K dispozici >>> [zde](#).

Další články:

- [Správné určení počátku běhu lhůty pro podání stížnosti proti usnesení soudu, kterým se nařizuje výkon trestu odnětí svobody](#)
- [Rozšiřování státní moci při implementaci acquis EU: český fenomén gold-platingu na příkladu konfiskační směrnice](#)
- [Změna způsobu určování výše peněžité pomoci obětem: Řešení všech dosavadních problémů?](#)
- [Uplatnění adhezního nároku v trestním řízení a správním řízení](#)
- [Novela § 196 trestního zákoníku: racionální korekce, nebo oslabení ochrany dítěte?](#)
- [Vybrané aspekty trestného činu podvodu podle § 209 TrZ ve světle judikatury](#)
- [Zásadní novinky v oblasti trestní odpovědnosti právnických osob v roce 2026](#)
- [Kauza Skender Bojku: Putativní nutná obrana optikou ÚS](#)
- [Novela zákona o trestní odpovědnosti právnických osob](#)
- [Nový zákon o zbraních a střelivu](#)
- [Dětský certifikát](#)